

S čím se potýkají lidé, kteří pěstují banány?

- pracovní doba 10 a více hodin denně 6 dní v týdnu, neplacené přesčasy
- práce, která ničí zdraví, za mzdu, jež nepokrývá životní náklady
- nedostatečná ochrana při práci s chemikáliemi, které navíc otravují vodní zdroje a půdu v širokém okolí plantáže
- výhrůžky, zastrasování i vraždy v případech, že svá práva chtějí zaměstnanci plantáží společně hájit v odborech

„Pracujeme v nelidských podmínkách: nemáme žádné ochranné pomůcky, jídlo je špatné a je ho hrozně málo. Vedoucí sexuálně obtěžují ženy – ty ale nemají šanci říct ne, vyhodili by je nebo by nedostaly výplatu. Když jsme se rozhodli stávkovat, zbili nás a několik mých kolegů postřelili.“

Gustavo Murillo, zaměstnanec plantáže Los Alamos v Ekvádoru, kterou vlastní firma Noboa

Co se dá dělat?

- sledujte naši kampaň na www.zaferovebanany.cz nebo na facebooku
- mluvíte o problémech spojených s produkcí banánů se svými blízkými či kamarády
- dávejte přednost banánům s certifikací Fairtrade® nebo alespoň Bio a žádejte je ve svých obchodech

Certifikace Fairtrade® je zárukou, že lidé na plantážích či malých farmách pracují v důstojných podmínkách a dostávají za svou práci slušně zaplacené. V systému Fairtrade® jsou některé chemické látky, především preventivní agrochemie, zakázané.

Certifikace Bio zaručuje, že při pěstování banánů nedochází k ničení přírody; nepoužívají se žádné agresivní chemické látky.

Cílem kampaně Za férové banány! je:

- zajistit pro zaměstnance banánových plantáží důstojné pracovní podmínky a zabránit porušování jejich lidských práv
- zamezit poškozování životního prostředí v místě produkce
- přimět české maloobchody, aby za rozumnou cenu nabídly banány s certifikací Fairtrade® svým zákazníkům

www.zaferovebanany.cz

Staňte se naším fanouškem na facebooku!

www.facebook.com/zaferovebanany

info@zaferovebanany.cz

www.fairtrade.cz

www.nazemi.cz

NAZEMI Vydalo NaZemi – společnost pro fair trade v roce 2011.

NaZemi – společnost pro fair trade prosazuje globální rozvojové vzdělávání do škol i mimo ně, zasazuje se o zodpovědnost firem v rámci jejich dodavatelského řetězce a propaguje fair trade jako účinnou podporu chudým pěstitelům, zaměstnancům a řemeslníkům z rozvojových zemí.

Vytištěno na papíře z odpovědného lesního hospodářství.

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHA

EVROPSKÁ UNIE

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Tento dokument byl vytvořen s finanční podporou Evropské unie. Obsah dokumentu je zcela na odpovědnosti NaZemi – společnosti pro fair trade a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie.

Víte, co loupete?

ZA FÉROVÉ
BANÁNY!

Kampaň za lepší
podmínky v produkci
banánů

www.zaferovebanany.cz

PRACOVNÍK NA PLANTÁŽI – 2 % (0,07 Kč)

Práce na plantáži je tvrdá dřina, v horku a vlhku 10 a více hodin denně 6 dní v týdnu. Pracovníci přitom nedostávají často ani polovinu toho, co by oni a jejich rodiny potřebovali k důstojnému životu. Pracují obvykle bez dostatečných ochranných pomůcek, a jsou tak vystaveni nebezpečným látkám. Ty mohou způsobit vážné zdravotní problémy: ztrátu plodnosti, deprese, kožní a oční nemoci, rakovinu či dokonce smrt. Výjimkou není ani zneužívání práce dětí a násilné potlačování odborů.

VÝVOZCE/DOPRAVCE* – 21 % (0,86 Kč)

Přestože 80 % trhu s banány ovládá pouze pět největších firem – Dole, Del Monte, Chiquita, Fyffes a Noboa, většina z nich plantáže vůbec nevlastní a ovoce vykupují od svých subdodavatelů. Takový systém jim umožňuje zbavit se velmi snadno zodpovědnosti za porušování práv zaměstnanců plantáží. Banány se do Evropy dovážejí lodí a jejich cesta trvá asi tři týdny.

CLO – 12,5 % (0,51 Kč)

Do České republiky se nejvíce banánů doveze z Latinské Ameriky – např. z Kostariky, Ekvádoru či Kolumbie, ale v poslední době i ze západní Afriky – z Kamerunu či Pobřeží slonoviny. Dovoz banánů z Latinské Ameriky je v roce 2012 zatížen clem ve výši 136 euro za tunu.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY – 13,5 % (0,55 Kč)

VLASTNÍK PLANTÁŽE – 10 % (0,4 Kč)

Banány se většinou pěstují na rozlehlých plantážích, kde rostou pouze banánovníky. Rychle se tak šíří škůdci a nemoci, a proto se zde používá obrovské množství agrochemikálií. 85 % všech chemikálií rozprášených z letadel neskončí na rostlinách na plantážích, ale v jejich okolí – na domech, lidech a jejich blízkých polích. Spolu s kontaminovaným odpadem se často dostávají do půdy a vodních zdrojů, ohrožují zdraví lidí v okolí a narušují vztahy v přírodě.

DOZRÁVÁRNÝ/VELKOOBCHOD/DISTRIBUTOR* – 11,5 % (0,46 Kč)

Banány se vozí do Evropy zelené. Před tím, než přijdou na trh, leží týden v dozrávárnách, kde díky ethenu dozrávají rychleji.

MALOOBCHOD – 29,5 % (1,19 Kč)

Supermarkety jsou nejmenším článkem na trhu, který nám umožňuje kupovat bezchybné a vyleštěné tropické ovoce. Zákazníky často lákají na levné banány. Tlak na nízké ceny se přenáší na dodavatele, dále na majitele plantáží a v největší míře doléhá na pracovníky na plantážích. Porušování lidských práv, ničení životního prostředí – i to jsou důsledky nízkých cen.

* Dovozce, dozrávárna, dopravce a vývozce jsou často ve vlastnictví velkých banánových firem (Dole, Chiquita, Del Monte, Noboa, Fyffes).

Jak se porcuje banán?

ANEK KOLIK KDO DOSTANE Z CENY JEDNOHO BANÁNU, KTERÝ SI KOUPÍTE

(150gramový banán, 26,90 Kč za 1 kg, jeden banán á 4,04 Kč)

